

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ה, גליון פ"ו, פר' בא תשפ"א

שלחן שבת עם האור החיים

והגדת לבנה ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים (יג, ח).

והגדת - מצות סיפור יציאת מצרים

מפסוק זה דרשו חז"ל (מכילתא מסכתא דפסחא יז; והגדה של פסח) שמצות סיפור יציאת מצרים היא בליל ט"ו בניסן, הוא ליל הסדר, ממה שנאמר 'בעבור זה עשה ה' לי', ולשון 'זה' משמעו דבר שאפשר להצביע עליו באצבע, ופירושו שהכוונה בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך. ועל שם פסוק זה נקרא סדר האמירה בליל הסדר בשם 'הגדה של פסח', כלשון 'והגדת לבנך' האמור בפסוק זה. ויש להעיר בפסוק זה כמה הערות.

'והגדת' לשון קשה

א. מדוע פתח הפסוק בלשון 'והגדת', והלא לשון הגדה היא לשון קשה, וכפי שאמרו חז"ל שהם דברים הקשים כגידיים, והדברים האמורים כאן לכאורה אינם קשים כלל, אלא דברים רכים המשמחים את הלב שהוציאנו ה' ממצרים. ואם כן לכאורה מתאים היה יותר לומר 'ואמרת לבנך'.

כפילות הלשון 'לאמר'

זאת ועוד, שהלא בהמשך הפסוק נאמרה גם לשון אמירה, 'ביום ההוא לאמר', ויש להבין אם כן מדוע שינה בלשונו, שפתח בלשון הגדה והמשיך בלשון אמירה. עוד יש להבין מדוע כפל לשונו, שהלא כבר נאמר בתחילה 'והגדת לבנך', ומדוע נאמר שוב 'לאמר'.

מהו 'ביום ההוא'

ב. מדוע נאמר 'ביום ההוא', והלא מיד בסמוך נאמר 'בעבור זה', ומתיבות אלו דרשו חכמים שאמירה זו תהא בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך, אם כן די היה לו לומר 'והגדת לבנך לאמר בעבור זה עשה ה' לי', וממילא היינו יודעים באיזה זמן מדובר, ולשם מה הוסיפה התורה 'ביום ההוא'.

'ביום' והרי הוא בלילה

זאת ועוד, שהלא אין המצוה ביום כלל אלא בלילה, שהוא זמן אכילת המצה והמרור, ובאותה שעה הם מונחים לפניך. ואף שיתכן לקרוא לתאריך מסוים בשם יום אף שהכוונה גם ללילה שלו, אבל כאן שהמצוה היא דווקא בלילה ולא ביום, קשה מדוע נאמר 'ביום ההוא' ולא 'בלילה ההוא'.

מתחיל בגנות ומסיים בשבח

ונראה לבאר כוונת הפסוק על פי המבואר במשנה (פסחים קטז, א) שצורת מצות סיפור יציאת מצרים בליל הסדר היא על ידי שמתחיל בגנות ומסיים בשבח, כלומר, שמתחיל בסיפור הולדת אבות

'והגדת לבנך' - סיפור יציאת מצרים

האומה, שמתחילה היה תרח אבי אברהם עובד עבודה זרה וכו', ורק לאחר מכן מסיים בשבח על שקירבנו הקב"ה לעבודתו וגאלנו ממצרים. וזהו שהזכיר הפסוק שתי לשונות של סיפור, תחילה 'והגדת', שהוא לשון קשה כגידיים, לפי שצריך לפתוח בסיפור הגנות שהוא דבר קשה, ולאחר מכן 'לאמור', שהוא לשון רכה, והוא הסיום בשבח, שמספר בניסים ונפלאות שעשה הקב"ה עמנו עד שהוציאנו ממצרים, והם דברים רכים המשמחים את לב האדם.

ליל הסדר האיר כאור יום

ומה שנאמר 'ביום ההוא' יתפרש על פי המבואר בזוהר, שבאותו הלילה שיצאו בני ישראל ממצרים היה האור מאיר כבאמצע היום, עד שראו כל העם את הניסים שנעשו באותו הלילה, ודרשו על זה את הפסוק 'ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה', ולכן נקרא ליל חמשה עשר בניסן בשם 'ביום ההוא'. וכדי שלא נטעה לפרש שהמצוה לספר ביציאת מצרים היא ביום, לכך הוסיפה התורה ואמרה 'בעבור זה', לומר שהמצוה היא רק בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך.

והגדת לבנך גם סיפור נס אור הלילה

ויתכן אף שכוונת הפסוק באמרו 'והגדת לבנך ביום ההוא', שחלק ממצות הסיפור הוא גם לספר גם נס זה, שאותו הלילה נהפך ליום, וזהו שאמר 'והגדת לבנך ביום ההוא', כלומר, תגיד לבנך ענין זה של 'ביום ההוא', שהלילה ההוא האיר כמו יום.

'לאמר' גם באדם לבדו

בדרך נוספת ניתן לבאר את כפילות הלשון 'והגדת' ו'לאמר', שבתחילה אמר 'והגדת לבנך', שאם יש לו בנים יגיד לבנים, אמנם מכך משמע שהמצוה היא רק כשיש בנים, והיה מקום לטעות שכשאינן בנים אין מצוה לספר ביציאת מצרים, לכך הוסיף הפסוק 'לאמר', להשמיענו שגם אם אין בנים יש מצוה לספר ביציאת מצרים אפילו בינו לבין עצמו.

מדוע נאמר 'לבנך'

אלא שיש לשאול, שאם המצוה שייכת גם כשאינן בנים, אם כן מדוע נאמר כלל 'לבנך', היה לו לומר רק 'והגדת ביום ההוא', שהרי אף כשאינן בנים נוהגת מצות הסיפור, ושוב לא יצטרך לרבות דין זה מ'לאמר'. ובדרך הפשט יש לתרץ, שאילו לא היה נאמר לא 'לבנך' ולא 'לאמר', לא היינו מרבים שהמצוה היא אף בינו לבין עצמו, והיינו סבורים שמצוה הגדה וסיפור היא רק לאדם אחר כמשמעות 'לאמר' שמשמעותו לומר לאחרים, ורק אחר שכתוב 'לבנך' ואם כן 'לאמר' הוא מיותר, יש ללמוד שבה לרבות גם אם אין לו בן.

המקיים 'והגדת' יזכה שיהא לו 'בנך'

ובדרך דרש יש לומר, שכוונת הפסוק ב'והגדת לבנך' היא בדרך סגולה וברכה, שהמקיים מצות 'והגדת' כהלכתה, יזכה לבנים ויוכל לקיים המצוה גם בהגדה לבניו, וכדי שלא נטעה לומר שהמצוה היא לבנך דווקא, הוצרכה תורה לכתוב 'לאמר' להשמיענו שהמצוה היא גם לאדם הנמצא לבדו.

אור הישועות

ישועות, סיפורים ועובדות נפלאים
בזכות רבינו

שרשרת רצופה של ניסים

דקות של לימוד... וברוך השם הבעיה לא נעלמה אך נמצא פתרון הולם שגימד אותה ועזר בתחומים אחרים בחינוך....
ברוך השם סיימתי 3 חומשים, ושוב נתקלנו בבעיה עם אחד הילדים שלא התקבל למוסד חינוכי ושוב... קיבלתי על עצמי חומש רביעי, ותוך כמה ימים ה' שלח לנו שליחים נאמנים שיעזרו.... הילד התקבל למקום שמתאים לו!!
תוך כדי התבשרנו שאחד מבני המשפחה הקרובה חלה במחלה הקשה וזקוק לרחמי שמים... ללא היסטרי והתחלתי מיד חומש חמישי...
ושוב בחסדי ה' עלינו, הבדיקות הראו שיש אפשרות טיפול, ובעזרת ה' המחלה טופלה ונעלמה עד שסיימתי את החומש כמעט לגמרי!!
ומה אומר ומה אדבר השתדלתי מאוד לעלות בין לבין לקברו של האור החיים ולהודות על הישועות הגדולות וכמובן גם על העתיד...
בימים האחרונים התחלתי חומש נוסף להצלחת אחד הילדים ברוחניות ובגשמיות, ובטוחני שנראה ישועות גדולות בקרוב.
ישר כח גדול והמוון ישועות לעמו ישראל.
ל. ב. ד.

מכתב נוסף שהגיע למערכת לאחרונה, עדות אישית מפי בעלת המעשה, שזכתה לשרשרת ניסים בזכות לימוד האור החיים הק', והנה לפניכם המכתב ככתבו וכלשונו:
לכבוד מערכת "ובחרת בחיים"
למדור "אור הישועות" שכשמו כן הוא.
שלום וברכה!
ברצוני לספר ולפרסם הודות כמה ישועות שזכיתי בזכות לימוד פירוש האור החיים עם התורה.
הסיפור שלנו התחיל בכולל יום שישי שבו לומדים בעלי ועוד כמה אברכים את האור החיים על התורה.
ביום ההילולא של הצדיק (ט"ו בתמוז) חילקו עלון בו גיליתי את הסגולה הנפלאה של לימוד האור החיים הק', ותיכף למחשבה מעשה קבלתי על עצמי ללמוד עבור אחי שהיה צריך למצוא את זיווגו...
תוך חודש מיום התחלת הלימוד התארס בשעה טובה ומוצלחת, ועד סיום החומש הוא התחתן!!!
לאחר מכן התחלתי בעבור אחותי חומש שני ובאותו היום הוצע השידוך! שנגמר בשעה טובה ומצלחת. יחד עם זאת נתקלנו בקשיים חינוכיים עם אחד הילדים והוספתי עוד כמה

גודל העמקות בפירוש האור החיים הק' על התורה

רבי דודיא כתב בשמו) בהוסיפו שהספר כולו נתחבר ונכתב ברוח הקודש, ואילו הפירוש על האוה"ח הק' אמר שהמחבר אינו מבין אפילו תיבה אחת מהכתוב ב'אור החיים' עכ"ד.
יש להתבונן בעובדא זו, כי הנה רבי דודיא היה יודע ספר, ואם הוא חשב לעצמו שהרה"ק מהוסיאטין יתרצה לכתוב הסכמה עבורו, מן הנראה שפירושו נכתב בטוב טעם ודעת, ואם בכל זאת סירב הרבי מלתת הסכמה על כרחך שקשה לכתוב פירוש על האור החיים הק', כי בדבריו טמונים פירושים הרבה, וכל אחד מבין לפי השגתו, והצפון והנסתר מרובה על הנגלה.
[כעין מה שידוע, שאחד נכנס אל הרה"ק בעל ה'אמרי אמת מגור זי"ע לקבל רשות להוציא לאור פירוש על הספה"ק שפת אמת' עה"ת, וסירב בטעם שבספר 'שפת אמת' יכול כל אחד לקבל ולהבין לפי דרגתו לכן אינו נכון לבוא ולפרשו, כי הוא יסביר ויבאר רק כפי הבנתו, והלא תן לחכם ויחכם עוד].
- (מפי ספרים וסופרים - הגדש"פ)

סיפר הגה"צ רבי אליעזר דוד פרידמן זצ"ל: שמעתי מהר"ר ליפא שוואגער ז"ל, שזקינו הר"ר דודיא (-דוד) שוואגער ז"ל שימש בקודש אצל הרה"ק רבי מרדכי פייבוש מהוסיאטין זי"ע (בנו של הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זי"ע).
פעם באו לפניו שני אנשים וביקשו להיכנס אל הרבי לבקש הסכמה על ספריהם, הראשון היה יהודי שהדפיס כתבי הרה"צ רבי אליעזר שו"ב בזיטאמיר זצ"ל מתלמידי הרה"ק בעל ה'אור המאיר' זי"ע, שכתב מכת"ק ספר 'פרקי הנאזר' על הלכות שחיטות ובדיקות בדרך החסידות והפרד"ס כפי שקיבלם מרבו ה'אור המאיר'. והשני היה בר אוריין שכתב פירוש על ה'אור החיים' הק'.
חשב רבי דודיא לעצמו, שמן הסתם ידחה הרבי מלתת הסכמה על עניני שחיטה בדרך החסידות, ואילו מהספר השני יתלהב ויצרף הסכמתו, אך כשנכנסו אל הקודש, קיבל את הספר 'פרקי הנאזר' בחביבות יתירה ואף הסכים שיתנו לו הסכמתו (כי הוא לא כתב בעצמו ההסכמות, רק המשמש

גם אתם זכיתם לישועה בזכות רבנו האור החיים הקדוש?
כתבו לנו לפקס: 077-4702681
או למייל המערכת: p0774702681@gmail.com

חייגו:

073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחברים לחיים

הרוצים לזכות ולקחת חלק בהפצת דברי האור החיים
נא לפנות למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס: 077-4702681

כמו כן הרוצים לתרום ספרי אור החיים הק' שבהוצאתנו לבתי כנסת נא להתקשר:
02-8043333

